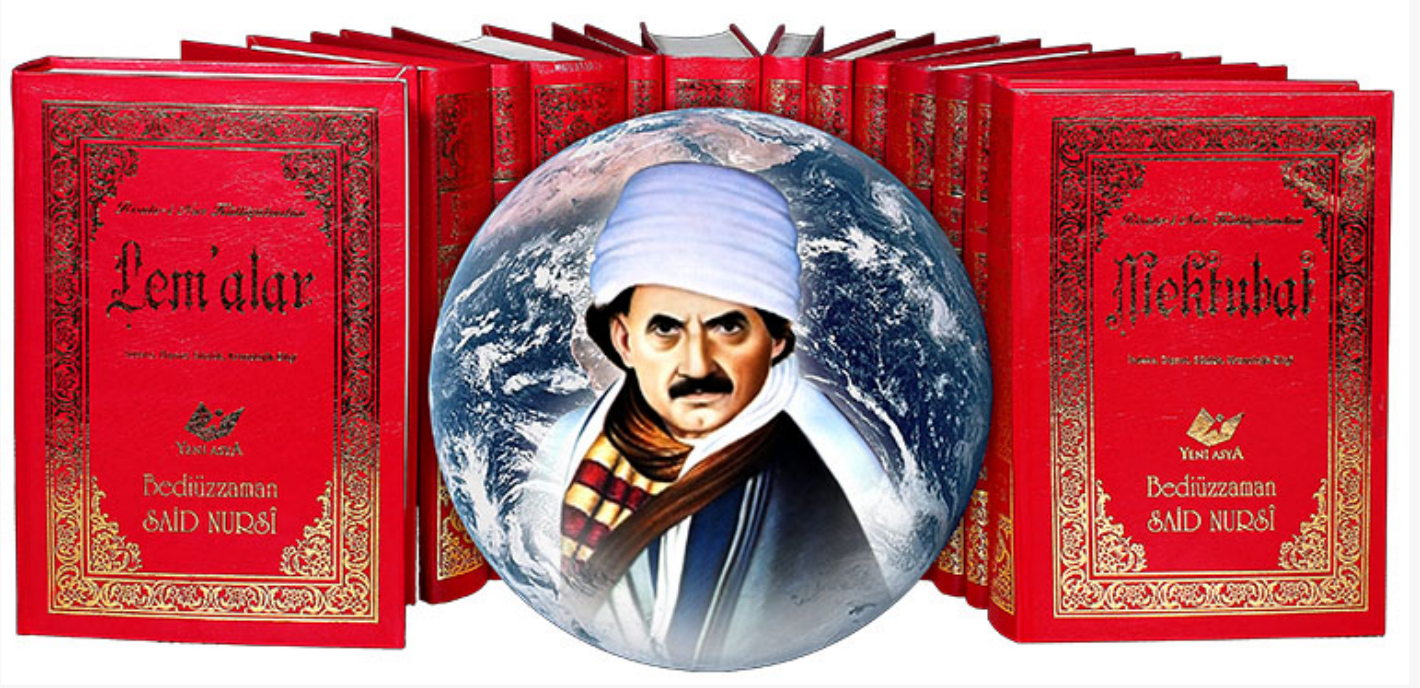

Mü'min insan olmak ve Beşinci Söz

Çağımızın emsalsiz Kur'ân tefsiri olan Risale-i Nur, hemen her Risalesinde, insanı hakikî insan yapan ve hakikî insaniyet mertebesi olan mü'minliğe ulaştırıran hakikatlerle donatılmıştır.

Risale-i Nur Külliyyatından Beşinci Söz bu bahislerden biridir. Beşinci Söz, hakikî insan yani mü'min insan olmanın küçük bir reçetesi ve kapısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kısa tarif olarak mü'min insan; "Cenâb-ı Hakk'ı tanıyan, tasdik eden"¹, emirlerine uyan, farz namazını kılan ve büyük günahlardan kaçınan kâmil insan demektir. Beşinci Söz, "Namaz kılmak ve büyük günahları işlememek ne derece hakikî bir vazife-i insaniye ve ne kadar fitrî, münasib bir netice-i hilkat-i beşeriye olduğunu"² belirterek, mü'min olan bir insanın sıradan, acemî, nefisperver yani kendini seven ve beğenen, nefsinin isteklerine uyan bir insan olmadığını, bilâkis muallim yani eğitilmiş, bilgili ve vazifeperver, çalışkan ve mücahid ve "feraiz-i diniyesini [dinî fazlalarını] bilen ve işleyen ve kebairi [büyük günahları] terk ve günahları işlememek için nefis ve şeytanla mücahede eden müttaki Müslüman olduğunu"³ beyan etmektedir. Mü'min insanın bu dünyadaki vazifesinin talim ve cihad olduğunu belirten Beşinci Söz, bu talim ve talimatın başta namaz ve ibadet olduğunu, cihadın ise "nefis ve heva, cin ve ins şeytanlarına karşı mücahede edip günahlardan ve ahlâk-ı rezileden, kalp ve ruhunu helâket-i ebediyeden kurtarmak"⁴ olduğunu beyan etmektedir.

Beşinci Söz, mü'min olmayan insanı da şu şekilde tarif etmektedir: "Hayat-ı dünyeviyeyi gaye-i maksad yapan ve ona daim çalışan, Rezak-ı Hakikiyi ittimah etmek derecesinde derd-i maişete dalıp, feraizi terk eden ve maişet yolunda rast gelen günahları işleyen fasık-ı hasîr"⁵ yani zarar ve ziyanda olan ve bilerek günah işleyen ve en edna bir serçe kuşuna bile yetişemeyendir.

Beşinci Söz, "Ticaret ve memuriyet için, mühim vazifelerle bu dar-ı imtihan olan dünyaya gönderilen insanın"⁶ peşinde iki vazife görüldüğünü bildirmektedir. "Bu iki vazife ise; birisi Cenâb-ı Hakk'ın vazifesidir, hayatı verip beslemektir. Diğeri, hayatı verene ve besleyene perestîş edip yalvarmaktır. Ona tevekkül edip emniyet etmektir."⁷ Çünkü "Hilkat-i kâinatın bir netice-i azamî, ubudiyet-i insaniyedir ve Rububiyet-i İlâhiyeye karşı iman ve itaatle mukabeledir."⁸ Yani bizi besleyen ve terbiye eden Rabbimize karşı iman ve ibadetle ubudiyet vazifemizi yapmaktır. Bu iki vazifeyi birbirine karıştırmamak lâzımdır. "Yoksa insan gafletten dolayı iktidarı dâhilinde kolay olan ubudiyet vazifesinin terkiyle, zâif kalbiyle Rububiyet vazife-i sakîlesinin altına girer, altında ezilir. Ve aynı zamanda bütün istirahatini kaybetmekle asi, şaki, hain adamların partisine dâhil olur."⁹ Beşinci Söz, mü'min insanın Allah'ın bir askeri olduğunu ve hedef ve maksadının da "hayat-ı uhreviyeyi gaye-i maksad yapan ve ona daim çalışan ve şu hayatı dahi ona vesile ve mezra eden ve ona göre çalışan ve bunun neticesi olarak hayvanatın büyük bir kumandanı hükmünde şu dünyada Cenâb-ı Hakk'ın nazlı ve niyazdar bir abdi, mükerrerem ve muhterem bir misafiri"¹⁰ olarak nitelemektedir. "Bu itibarla, insanın Allah'a karşı ubudiyet, vazifesidir. Terk-i kebair takvasıdır. Nefis ve şeytanla uğraşması, cihadıdır. Amma gerek nefisine, gerek

evlâd ve taallukatına hayat malzemesini tedarik etmek Allah'ın vazifesidir. Evet, madem hayatı veren O'dur. O hayatı koruyacak levazimatı da O verecektir."11 Çünkü Cenâb-ı Hak buyuruyor ki: "Siz ubudiyet için halk olunmuşsunuz. Netice-i hilkatiniz ubudiyettir. Rızka çalışmak, emr-i ilâhî noktasında bir nevî ubudiyettir. Benim mahlûkatım ve rızıklarımı deruhte ettiğim nefisleriniz ve ıyaliniz ve hayvanatınızın rızkını tedarik etmek, adeta Bana ait rızık ve it'amı ihzar etmek için yaratılmamışsınız. Çünkü Rezzak benim. Sizin müteallikatınız olan ibadımın rızkını Ben veriyorum. Siz bunu bahane edip ubudiyeti terk etmeyiniz."12 Mü'min insanın, "Namazını kıldıktan sonra Cenâb-ı Rezzak-ı Kerim'in matbaha-i rahmetinden tayinatını aramak; başkalara bâr (yük) olmamak için çalışması ibadettir."13 "Namaz kıldığı için diğer mubah dünyevî amelleri, güzel bir niyet ile ibadet hükmünü alır. Bu surette bütün sermaye-i ömrünü ahirete mal edebilir. Fani ömrünü bir cihette ibka eder."14

Beşinci Söz, "İşte sana iki yol. İsteddiğini intihab edebilirsin. Hidayet ve tevfiği Erhamürrahiminden iste"15 diyerek, "İnsanın nihayetsiz sukut ve suuda giden iki yol onun önünde açılmış"16 hakikatine dikkat çekerek akla kapı açıp, irademizi haktan yana kullanmamızı, Peygamberlerin, evliyaların, siddıkların, şehidlerin ve salihlerin yoluna girmemizi istemekte ve insanı esfel-i safilin uçurumlarından kurtarmaktadır.

Kısaca Beşinci Söz, hakikî mü'minliğin yolu olan iman, tevhid, teslim, tevekkül ve neticesinde saadet-i dâreynin ve selâmetle kabir kapısını açıp saadet-i ebediyeye girmenin yolunu göstermektedir. Yani "insan-ı kâmil olmak için çalışmak; yani hakikî mü'min ve tam bir Müslüman olmak; yani yalnız surî değil, belki hakikat-ı imanı ve hakikat-ı İslâmı kazanmak; yani şu kâinat içinde ve bir cihette kâinat mümessili olarak, doğrudan doğruya kâinatın Hâlık-ı Zülcelâl'ine abd olmak ve muhatab olmak ve dost olmak ve halil olmak ve âyine olmak ve ahsen-i takvimde olduğunu göstermekle, benî-Âdem'in melaikeye rüchaniyetini isbat etmek ve şeriatın imanî ve amelî cenahlarıyla makamât-ı âliyede uçmak ve bu dünyada saadet-i ebediyeye bakmak, belki de o saadete girmektir."17 Beşinci Sözü anlamak ve o saadete giren mü'min insan olmak temennisiyle inşaallah.

Dipnotlar:

- 1- Sözler 34.
- 2- age. 42.
- 3- age. 43.
- 4- age. 43.
- 5- age. 44.
- 6- Mektubat, 384.
- 7- Sözler, 44,
- 8- Lem'alar, 232.
- 9- Mesnevî-i Nuriye, 353.
- 10- Sözler, 45.
- 11- Mesnevî-i Nuriye, 354.
- 12- Lem'alar, 655.
- 13- Sözler, 44.
- 14- age. 41.
- 15- age. 45.
- 16- age. 509.
- 17- Mektubat, 775.